

REDACȚIA

Arad, Deak Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

pe un an 20 cor.
pe 6 luni 18 cor.
pe 3 luni 10 cor.
pe 1 luna 5 cor.

N-ri de Duminecă pe an 4 cor.

Pentru România și străinătate pe an

40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deak Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE

Se înțelege că inserțiile pentru Arad și
jur împrejurimi se fac în ziua de
marți, în ziua de marți, în ziua de marți.

Acțiunile și cererile, cât și cererile
de schimb și de plată în Arad.

Telefon pentru Arad și împrejurimi.

Telefon pentru Arad și împrejurimi.

O chestie militară.

— Articol primit d'afară. —

Cred că va fi de interes a ventila și în
ziaristica noastră această chestie, care azi e
în ordinea zilei între Viena și Budapesta.

Ziarele noastre nu își prea bat capul
cu afacerile militare, și cu atât mai puțin in-
teligența noastră și masa poporului, pentru-că
stau mai de aproape de politică, decât de
armată în care se concentrează puterea unei
clase și care chiar pentru politica noastră nu
poate fi așa de indiferentă, pe cum de
fapt este întreg poporul, inteligenței și chiar
ziaristicii noastre.

Programul formulat în conferința dela 10
ianuarie 1905 a fruntașilor noștri a ținut și
în privința armatei să-și precizeze poziția
într-atâta, că a condamnat scopul urmărit
de șovinisti: maghiarizarea, și a aderat la
principiul practicat până azi — earăș du-
mere, numai în parte —, în folosul tuturor
popoarelor din Monarhie.

Încolo masa și ziariștii nu s'a mai
ocupat, cu această chestie, deși este foarte
importantă și ne va aduce suferință foarte
mare.

Din aceste motive aflu că e bine să ne
îndim asupra dării ce dăm în sânge ar-
matei comune și honvezimel.

30—40.000 de ficioți, puterea și spe-
ranța viitorului nostru!

Cine urmărește mai cu atenție și cu
așteptare, nepărtinitor, criza ce se desfa-
șează înaintea ochilor Europei, acela trebuie
să știe, că lupta ce se dă pe chestia mili-
tară între Viena și Budapesta este d'acapo
perdută pentru Viena.

Din 1867 a dat Viena pe povârniș în
bătălie chestiile mai însemnate ce privesc
această Monarhie și a mers tot pe povârniș
puterea i-a slăbit atât de mult, că nu
mai există mântuire și catastrofa trebuie să
urmeze cu o siguranță matematică.

Tisza «en plein parlement» a îndrăznit
să spună în fața Europei, că bilanțul pu-
tărilor înclină spre Budapesta.

Ear audiențele ce se urmează cu o ner-
vosită febrilă și în Viena și în Budapesta,
se dau dovezile cele mai sigure despre tînta
aristocrației maghiare. — Fiecare cere armată
maghiară, toți ca unul cer limba maghiară
regimentele ce se recrutează în Ungaria,
gîndul de a ajunge la scopul final.

Astăzi nu mai ascunde nici opoziția nici
celelalte partide tînta lor.

Azi o spun pe față și o reclamă cu o
claritate și convingere deamă de imitat:

Ungaria, stat independent, armată ma-
ghiară — pentru-că limba statului e cea ma-
ghiară — vamă separată, stat maghiar uni-
tar, Uniune personală și un D-zeu unguresc
și apoi — așa cred ei — atunci se va îm-
plini profetia: «Minden ember legyen ember
és magyar» și «Extra Hungariam non est
vita».

Halal de atîta utopie! Sau să-i zicem
mai pe românește: »Casa arde, baba se
peaptănă».

Aceasta este caracterizarea cea mai bună
a situației de azi.

Tisza, pe cum știm, s'a angajat față de
America — pardon pentru această aba-
tere dela tema mea, dar e necesară spre a
pătrunde cu atît mai mult intențiunea că-
reia mi-am propus să-i dau expresie prin
articolul meu — să-i trimită pe an din feri-
cita Ungarie 30 de mii de nefericiți spre a
câștiga bogățiile Americii și să le trimită
patriei lor spre a se stoarce în pungile fra-
ților lor veniți din Polonia.

Și se duc nefericiții ca dobitoacele mă-
nași de dorul aurului, și se duc neamuri
întregi: Slovaci, Unguri, și pe cum vestesc
foile îngrijate ungurești, se duc și Șvabii din
fericitul Banat. — O adevărată emigrare a po-
poarelor libere din Ungaria. — Să fim bucu-
roși că Românii noștri nu-s tare porniți spre astfel
de aventuri proaste și ademeniri primejdi-
oase, și să se și păzească de ele ca de bată-l
crucea. — Să-și păstreze moșioarele lor moș-
tenite dela strămoși, dacă vor fi oameni vor
și să-și croiască o soartă mai bună pe pla-
iurile și prin munții românești, se vor pune
pe muncă, căci munca este viața omului, și
să se mai lase de a ședea zile de lucru în
lene la umbră groasă și la apă rece, cu
stomacul gol.

Dar să revin! Dacă poporul stăpînitor
și ales azi în Tara Ungurească se va duce
caravane de-a rîndul și-și va înființa acolo o
patrie nouă, mai fericită și mai liberă, cu
cine crede opoziția și disidenții și liberalii,
că toți sunt șovinisti, să-și creeze idealul lor?

Căci nu vor crede doară că cu popoarele
nemaghiare din țară, pe care dinși în per-
plesitatea lor îi numesc cu deliciu «națio-
nalitățile».

Ei «națiune» și noi «naționalități», ei
popor stăpînitor și noi sclavi moderni!

Pot să-și pună pofta în cui!

Prin șovinismul lor vor ajunge un timp
când Viena le va da «Totum», ear ei vor
căuta în jurul lor și nu vor găsi samăntă de
Unguri! Unde sunt? În America! Și noi
pentru-ce am luptat atîta? Își vor zice birui-
torii șovinisti.

Haid încoaci «naționalități», voi uscă-
turi ale timpului, întoarceți spatele votru, ca
să zidim statul unitar!!

Să ne închipuim că împrejurările au a-
juns până la acest stadiu.

Ce vor face «naționalitățile»?

Asta-i chestia care trebuie să ne preo-
cupe pe toate popoarele ungurește negrăitoare.

Putea-se-va hotări poporul românesc și
toate celelalte nemaghiare a-și trimite feciorii
săi — speranțele viitorului său, — unei stă-
pîniri, care tînde la moartea noastră morală,
la răpirea comoarei noastre care ne este
mai scumpă pe lume și pentru care stră-
moșii noștri au știut să deie ochii cu
moartea?

Vor cere dela noi dare în bani și dare
în sânge și noi ce le vom răspunde la toate
acestea?

Iată pentru-ce mi-se pare mie, că este
neapărat de lipsă, ca în vederea întâmplări-
lor ce nu sunt imposibile pentru cel mai a-
propiat viitor, să ne punem toți întrebarea
că ce vom face în acest caz?

Și pentru-ca evenimentele ce se ur-
mează cu atîta vehemență — și se pare
chiar în socoteala noastră, pe spatele noastre
și în contra intereselor noastre de viață și
esistență, — trebuie să ne facă trezi și cu
ochii în patru.

Ales ce privește armata.

Va fi bine deci, ca să cerem dela zia-
ristica noastră să împrietineze ideile acestea
în masa poporului, să facă școală cu din-
sul, să se țină din partea celor competenți
adunări de popor în care să li-se explice
viitorul ce ne așteaptă și să se protesteze în
masă în contra celor ce ținesc la esistența
noastră și a tuturor popoarelor ungurește
negrăitoare.

Să protestăm să se audă și afară de Viena,
în fața Europei, că până când ține insti-
tutiunea veche și probată a armatei comune
cu limba germană de comandă, dar' cu
permisiunea de a-și desvolla fiecare popor
individualitatea sa conform puterilor indivi-
duale, până atunci vom contribui ca și
până aci, sute de ani, cu sângele și averea
noastră spre susținerea Monarhiei și spre
bunăstarea tuturor popoarelor din Monarhie,
unul pentru toți și toți pentru unul, fiind-că
interese de viață mai înaltă o cer aceasta.

Noi însă nu vom înceta a ne pregăti
în ce mod să primim și ce poziție să luăm
când firul telegrafic ne va avisa că Viena a
capitulat în fața atacurilor aristocrației un-
gureșii.

Căci nu greșim, când credem că toate
svârcolirile și luptele ce se dau în jurul

Sirolin

Cei mai excelenți profesori și medici contra morburilor de plumăni, afecțiunilor organelor de
și îl recomandă ca remediu cu efect respirație, precum: bronchită cronică, tusă convulsivă,

și mai ales este recomandat Convalescenților după influență. — Sirolinul promovează apetitul și face să crească greutatea
corpului, depărtează tusa și flegma și face să înceteze asudarea de noapte. — Din cauza mirosului și gustului său plăcut este înat
en plăcere și de copil. În farmacia să capătă în sticle de 4 cor. Să fim atenți, ca fie-care sticlă să fie provădată cu firma de mai jos

armatei comune sunt chestii de un scurt termen.

Cine va trăi încă numai 5, cel mult 10 ani, se va delecta la jocul cu foc bengalic ce va rezulta din toate aceste incurcături, făcute «de nobis, sine nobis».

Români, stați la pândă, și faceți ochii în patru, căci nime nu ne poate garanta ce surprindere ne va aduce ziua de mâine.

Nu vom ataca pe nime, dar' va trebui să fim în stare a ne apăra viața, de cei-ce vor avea cutezanța a ne ataca existența noastră. Amin!

Acelaș.

Lupul se plânge. „Független Magyarországnak“ dela 7 Martie publică o corespondență din Caraș-Severin. În corespondență autorul are îndrăzneala să afirme că departe de a fi Români apăsăți în Ungaria, ci din contra: sunt multe comitate în care Ungurii sunt persecutați.

Drept dovadă aduce următoarele:

1. Chiar l. Russu Șirianu, în cartea sa „Românii din statul ungar“ arată că în ultimele patru decenii Români au cucerit dela Unguri 269 comune;

2. În toate comunele din cercul Jam, notarii sunt Români, ba e Român chiar și protopretorele.

3. În cercul Sasca s'a ales deputat naționalist român;

4. Notarul român din Sasca publică lucrurile comunale românește;

5. Între servitorii comunei Sasca nu-i nici unul care să știe ungurește!

Ear astfel de motive și dovezi ridicule sunt luate în serios de presa maghiară.

Dar faptul, înregistrat în cartea dlui Russu, că noi am cucerit 269 comune, dovedește numai trădăria și forța noastră de rezistență, ear nu că-l apăsăm și domnim asupra Ungurilor prin puterea de stat. Chiar acest fapt dovedește însă ce neîndreptățită și fără scop e politica de maghiarizare.

Cât privește celelalte puncte, observăm că toate comunele de sigur conform legii au notari și de ce n'ar putea fi nu numai în Jam, dar și în celelalte cercuri pretori Români și ce ar cauta p'acolo Ungurii, când se știe că mai românesc comitat nu este în toată țeara?!

Tot așa: de ce n'ar alege Români deputat naționalist în Sasca? Unde e scris că noi trebuie pe vecie să fim într'una nemernici și să alegem oameni de al *stăpânirii care tinde să ne cuturească?*

O DRAGOSTE.

Eram în casa prietenului Adam. Dame, domnișoare, câți-va candidați de avocat, câți-va medici formau societatea. Eră o sară frumoasă de August. Luna își revărsa lumina-i pribeagă printre ramurile arborilor de dinnaintea casei, involuntar te făcea să meditezi, să visezi. La o masă se juca șac; damele, domnișoarele și tinerii candidați de avocat și de înșurătoare formau un grup aparte lângă fereastră și discutau despre dragoste.

— Nu cred, zise o damă blondă, frumoasă, versată mult în literatură, nu cred, că să se poată întâmpla ceva, o dragoste tocmai așa, cum e descrisă în o novelă sau roman. O povestire de Copée nu s'a putut nici când întâmpla. Eroi dramelor sunt niște eroi fictivi.

Și discuția continua foarte animată. Atras mă alăturai și eu la grupul acesta. Tema-mi părea interesantă.

— Nici personajele lui Zola nu s reale, zise un tânăr medic. Totul e fals în literatură. Ce zici d-ta, dle profesor, zise adresându-se către mine.

— Scuzați-mă, răspund, dar părerea mea e contrară. Nu vreau să afirm, că ori-ce povestire a unei nuvele, roman, ori drame e cu totul reală. Persoanele vieții trec prin prisma idealizatoare a artistului, dar pentru aceea pot fi foarte reale. Cunoașteți cred cu toții „Dama cu camelii“... Ș-atunci o lacrimă mi se furișă; fui însă observat.

— Domnul profesor, se vede, a făcut experiență, imi zise zimbând vecina mea. N'ai fi

Și mulțumească-se șoviniștii dacă se vorbește ungurește în părți ungurene, nu mai pretindă imposibilul: să se vorbească și unde Unguri nu-s nici de samântă!

CRIZA.

Joul, precum se știe s'a deschis Dieta. Atât ședința de Joul cât și cea de Vineri a fost însă mai mult formală. S'au ales câte-va comisii, și un notar, ear la urmă s'au ajurnat din nou ședințele. Acum Dieta se va deschide numai după terminarea crizei, când va fi minister. Lipsind însă cu desăvârșire prospectele unei grabnice deslegări a crizei, între Kossuthiști s'afli mulți cari pun respir și zic că dacă până în 4 April nu se va rezolva criza, să s'adune parlamentul și să-și reia activitatea și fără guvern.

Alegerea de notar întâmplată în ședința de Vineri, a dat motiv de supărare liberalilor, căci având postul acesta să se împlinească din sinul lor, ei au designat din parte-le pe Szóts Pál, dar deputatul din coaliție și-au dat voturile pe Okolicsányi László, care în chipul acesta a și fost ales cu o majoritate de 72 voturi. Szóts a fost excepțional pentru-că dânsul a fost notar în memorabila ședință dela 18 Noemvre. Dimpotrivă, liberalii văd un act de iloyalitate în atitudinea aceasta, căci fiind locul acesta rezervat lor, ei au să-și și designeze omul — zice dânsul. În lipsă de alt prilej de ciocnire, antagonismul între cele două tabere a izbucnit în jurul unui post de notar. Ce va urma mai târziu?

Audiențele.

Ieri s'au terminat, cu primirea lui Tomassics Miklos și a contelei Zselénszky Robert.

Ambii politicieni au făcut jurnaliștilor interesante declarațiuni. Tomassics, șeful deputaților Croați, a provocat chiar indignarea Ungurilor prin o declarațiune dată în forma unui interview în Viena, în care spunea, că în cazul introducerii limbii de comandă maghiară, Croații încă cer limba limba lor în armata Croației.

Contele Zselénszky după audiența a declarat jurnaliștilor, că n'a vorbit cu M. Sa decât despre chestiuni economice, arătându-se aderent al teritorului vamal actual.

Fracțiunea Sașilor.

Deputații Sași ai parlamentului, 13 la număr, s'au constituit și separat în cadrele

partidului liberal. Organizațiunea lor, nu alt scop, de cât s'accentueze atitudinea solidară în chestiuni cari privesc exclusiv interesele Sașesti. Președinte a fost ales Wilhelm Melzer, vice-președinte Dr. Carol Ochs, notar Ernst Hintz.

Mandatul lui Stefan C. Popp

Ziarele din loc vestiseră zilele trecute, mandatul lui Stefan C. Popp ar fi atacat. Și aceasta e neadevărată. Adevarul e că s'a scurat o mică greșală de formă la credențiole trebuind, în senzul legii, numiți cu numele zece alegători, cari recomandă pe candidat. La Șiria s'a omis aceasta și s'a pus numai al „Jacob Hotáran și soții“. Aceasta a fost ca excepționarii mandatului, care însă nu e vre-o însemnătate deosebită.

Războiul ruso-japonez.

Toate autoritățile militare afirmă, că lupta dela Mukden este cea mai înversurătoare dintre toate de până acum și adevărat deosebită fiind-că Mukden dela început a fost considerat de Ruși ca centrul operațiunilor.

Căci atitudinea lui Kuropatkin dela început și până acum a fost o atitudine defensivă. El s'a arătat maestru în retragere și în atacuri.

Și de astădată Japonezii au luat ofensiva. Încetul cu încetul s'au apropiat de Mukden, stringând tot mai tare în care au impresurat armata lui Kuropatkin. Înnaintarea a început-o Nogi ocupând aripa vestică rusească; în urma lui Ostrimorot această aripă silind-o să se retragă cât mai aproape de Mukden. În același timp la răsărit înnaintau, siguri Kuroki și mura silind pe Linevici să se retragă mai mult la cursul lui Gunho. Kuroki era la Saho. Când însă Nogi a ajuns acolo de Mukden și Ocu bombarda Mukden, Kuropatkin s'a văzut silit să dispună retragerea centrului, ca nu cumva Kuroki să poată împegeca linia de retragere și să ajungă la Saho. Centrul armatei ruse s'a retras de la Saho la Mukden, ca Kuropatkin să se poată retrage propri pe Ocu și Nogi. Lucrul n'a săvârșit așa că Kuropatkin fu silit să ordoneze retragerea pe întreaga linie.

bun să ne povestești și nouă? Trebuie, că e ceva duios, de așa te-ai emoționat.

Asediat de întreaga societate, trebuiri să povestesc.

Cel mai tânăr profesor eram la liceul din orașul B. unde mi-am început cariera. Acolo eră obiceiul, că în luna lui August se făceau diferite excursii parte de plăcere, parte științifice. Cum eră atunci foarte mare interesul pentru istoria națională, cercetam pe rând în fiecare an locurile de însemnătate istorică. Așa în 1877 ne-am dus să vizităm orașul H. de care știți sunt legate atâtea motive istorice.

De patru zile eram în oraș și grație unui coleg al nostru, care se pricepia admirabil la istorie am văzut ș-am aflat multe. Locuiam în hotelul X. Într-o sară, după-ce cinasem, mergeam voioși către cafeneaua din hotelul nostru, când pe drum în o cafenea, auzim cântându-se românește foarte frumos. Un dragut coleg, baiat fercheș, ne spuse, că taraful de lăutari de acolo cântă mai bine românește, la ceea-ce mai mulți înși ziseră, că să înțrăm în cafenea. Dar atunci colegul acela, cu numele Andrei, nici decum nu voia să înțre, găsia și cerca să găsiască câte motive toate; în fine a trebuit să vină.

Ne-am așezat la o masă și-am început să ne petrecem. Lăutarii cântau cu foc: „Știi tu.“ Toți eram foarte voioși. Andrei, însă eră palid. Se arăta foarte indispus. Cercat-am să-l scoatem din posomorea, în care să afli; în zadar! Voia cu ori-ce preț să mergem acasă. Il văzuserăm, c-a vorbit ceva cu cafegiu, dar în fine, de unde să știm, ce are pe inimă. Paloarea lui devenia din ce în ce mai expresivă. Lacrimă.

Întrebat de noi ne arată o epistolă și-acum acasă epistola, ce mi-a rămas de i știu de rost:

Dragă Andrei,

Acum când nu voi mai trăi poate câteva-va ceasuri, nu vreau să mor cu gândul tu mă urăști. Mi-e frică, dar trebuie să-ți spun, că s'a nu-mi blastem și amint și îți spun, te-am iubit foarte mult și te iubesc și acum. Tu mi-ai fost singura iubire. Am vrut însă să joc până la sfârșit rolul de

Ti-aduci aminte, când mi-ai zis să „Dama cu camelii“? Da... am citit-o, eu făceam tot aceea, ce-mi ziceai. Dar zi am primit o epistolă scrisă de mama care-mi spunea, că tu îl ești singurul și că tu trebuie să o ajuți, că tu nu te poți cu o fată săracă, fie ea cât de cinstită ruga să te uir, să-ți dau pace, să-ți spun te iubesc. Glasul mamei tale m'a îndesă știam, că eu nu pot să am nici te să te vad lângă mine în ceasul morții, avut cealaltă pe Armand al ei.

De două luni zac în spital. Mi-am prea mult numai, ca să te pot uita și iutesc sfârșitul. Medicul au spus, că nu pot trăi mult.

Vreau să fiu fericit... Oh, doamnă, numai odată să te mai văd ș-apoi să mi-se pare, că n'o să te mai văd; de plâng...

Tu fi fericit; asta am vrut-o și-o

A ta: ...

Armata rusă n'a putut să se retragă la vreme și luptele dela Mucden sunt mai mult, decât lupta jertfitoare de sine a ariergardelor.

De numele lui Nogi e legat pericolul, în care se află armata rusă. El înconjurând Mucdenul și mormintele împăraților, a ajuns până la drumul de fer și marele drum marinar și cu aceasta a fost imposibilă retragerea lui Kuropatkin spre Tienling. Se mai poate retrage Kuropatkin numai pe drumul, care duce prin muntii Camalin, de cum va fi să succede să părăsească Mucdenul înainte de completa impresurare a Japonezilor. De pe Kuroki se zice, că e în funcțiune cu îndemna să împedecă retragerea Rușilor în direcțiunea nord-estică.

Vorba e, că cu ce trupe vor putea Japonesele să persecute pe Ruși. După lupta dela Liaojiang armata, ce voia să-și ia calea de retragere a lui Kuropatkin, era mică și slabă. De dispun Japonesele de indetule trupe, pot imprăști întreaga armată rusă.

— 10 Martie.

Azi înainte de amiază a intrat victorioasă armată japoneză în Mucden. Cel mai mare triumf al lui Kuropatkin ar fi, de și-ar putea scăpa armata. După telegrama decurge o luptă învernată pentru ultima poziție, care, de o perd Rușii, nu le mai rămâne decât să capituleze.

Partidul rășhoinic voeste să trimită o altă armată de 500.000 sub comanda personală a țarului. Dar' stările revoluționare de acum o vor să se crede așa ceva.

Amănuntele luptei mari.

— 9 Martie.

Petersburg. Kuropatkin e iarăși batut. Armata de ieri a fost decisivă. Coloanele lui Nogi înaintând pe drumuri diferite au amenajat drumul de retragere spre nord vest Rușilor, ba după ultimele telegramă deja Yamamura încă a împrejurat pe Ruși la Mucden. Căderea lui Maciunton a adus cu el rezultatul din urmă. Linevici nu s-a putut ține la defileul Cautulin și în urma mai mare grabă e necesitat a se retrage

în Fusun. Pe altă cale înaintază cu trupele sale Kuroki, care speră, că va ajunge în Fusun mai curând decât Rușii. Bilderling a pierdut ori-ce speranță de a sparge frontul lui Nogi; ear' Kaulbars, după ce și Licuantan a căzut în mâinile Japoneseilor, numai cu o retragere grăbită își mai poate scăpa trupele de catastrofă. Nici un contra atac al Rușilor n'a succes. Trupele lui O.ama au învins pe întreaga linie și dacă e fapt, că ei n'a sosit în Petersburg nici o telegramă din Mucden, asta nu-i ceva întâmplător, ci ar putea însemna, că Kuropatkin e impresurat din toate părțile.

Din telegrama lui Oyama — deși mănă — să vede, că el e orientat despre toate punctele liniei de bătăe și că el și-a ajuns scopul, că Rușii din toate părțile sunt strimtorați spre Mucden. Telegrama lui de ieri e:

Trupele noastre, cari au fost ținute lângă Maguntan în sac de un dușman cu mult mai număr, ieri, Mercuri la 8 ore au alungat pe dușman din toate pozițiile lui. Afară de asta au ocupat trupele noastre deja Lunea trecută Hasajun. Acum cu cea mai mare energie prigonesc pe dușman către Fusun, care dela Maciunton nu-i mai departe de cinci-spre-zece miluri. În centru Lun și Marți Rușii au încercat mai multe atacuri nerăsușite contra pozițiilor noastre. Noi Marți la unsprezece ore am înaintat spre vest dela calea ferată până la Hungcentau, care l-am și ocupat. Dușmanul ne-a atacat centrul; noi însă l'am respins. Spre vest dela Hun trupelor de sub comanda lui Ocu le-a succes să ocupe Licuantan, care e foarte aproape de Mucden".

În Tokio nimeni nu se gândește la aceea, că oamenii a costat învingerea. Oamenii-s teribili de iritați, fiind-că întocmai ca la Liaojiang se speră, că Oyama va prinde la mijloc pe Kuropatkin. Presa londoneză încă nutrește speranța asta; nu o spune pe față, fiind-că nu-i orientată, că i-a succes lui Kuropatkin să se retragă și ce drum a făcut Nogi spre nord dela oraș. Nimeni nu știe apoi, unde e Nogi și de are destule trupe, ca să poată să oprească retragerea lui Kuropatkin. Se crede însă, că Oyama, ale cărui planuri i-au succes până acum, ca și când ar fi automat, va face ultimele eforturi și va trimite destule trupe lui Nogi în ajutor.

Oyama în dări'e-i de samă nu amintește nimic de numărul perderilor, dar incontestabil, că perderile-s foarte mari în ambele părți. Se zice, că Rușii au pierdut 50.000, ear Japoneseii 25 mii oameni. Times scrie că dispoziția din Petersburg e

foarte agitată. Kuropatkin a primit însemnate trupe în timpul din urmă și se credea, că aceste li vor face cu putință, să înconjure ori-ce catastrofă.

Berlin. Lui Lokalanzeiger i-se telegrafează din Tokio: Rușii au început ert retragerea. Mai întâi s'a retras aripa dreaptă de sub comanda lui Linevici. Bateriile japoneze varsă groaznic foc asupra Rușilor; cari se retrag. Gloanțele tunurilor japoneze au pusit mai multe morminte ale dinastiei mandjurice și mormintele dărăpănate au îngropat în ruine foarte mulți soldați ruși, cari căutaseră apărare contra gloanțelor.

Berlin. Lui „Tageblatt“ i-se vestește din Petersburg: Japoneseii au rupt legăturile telegrafice cu Carbin; Rușii se tem de rușii noui, fiind-că o armată mai mare japoneză a plecat spre nord. Spre vest dela Mucden însuși Kuropatkin în un crâncen foc de tunuri a condus lupta. S'a distins în deosebi generalul Zerpiczki, care a devenit legendar.

— 10 Martie.

Petersburg. Din izvor autentic se anunță, că țarul a poruncit amiralului Rosdestvensky să se întoarcă îndărăt cu flota cu tot.

Tokio. Japoneseii azi la 10 ore au ocupat definitiv Mucdenul.

London. Lui „Daily Telegraph“ i-se spune din Tokio: Aici s'a spus, că centrul rusesc e impresurat jur împrejur. Mai tirziu a venit depeșă, că 200.000 Ruși au căzut prinși.

După alegeri.

E lucru constatat, asupra căruia nu mă încapă nici o dispută, că guvernul cu întreaga pătură cultă a societății maghiare urmărește maghiarizarea tuturor popoarelor din țară. Și spre ajungerea acestui scop se folosesc de toate mijloacele permise și nepermise.

Nu voim să discutăm realizarea ori ne-realizarea acestei absurdități. Nu voim nici măcar a o combate. Tot ce voim a spune e, că Maghiarii doresc o Ungarie ori mai bine zis o maghiarie mare, în care tot național să se roage numai în limba lui Árpád. Și pentru realizarea acestei fantome, își pun în joc și interesele cele mai vitale ale neamului lor. Căci aceasta este tema lor conducătoare, și dela aceasta nu este fințind pământescă, care să-i poată abate. Acest gând sau această dorință s'a făcut în al doilea eul lor.

Epistola o primise în ziua aceea după miez din orasul B. unde fusese trimisă și de unde s'a trimis apoi lui. Cu șase zile mai înainte fusese scrisă epistola.

* * *

A doua zi ziarele din loc anunțau, că profesorul, ce a servit și la liceul nostru, Andrei C. s'a împușcat în cimitir lângă un mormânt și i-au însoțit necrologul cu elogioase cuvinte. Căci trei ani fusese Andrei profesor în școala H. unde a făcut cunoștința frumoaselor Marie, Marioara...

Ion Blegu.

JUSTANGERUL NEGRU.

De

7

MAYNE-REID și F. WHITTAKER.

(Urmare.)

IV.

Alegerea unei tabere.

Convoul de emigranți sau de coloni, a cădescoperire uimise și supărase atât de mult mustangeri era pe drum de mai multe zile, în timpul isprăvilor vânătorilor noștri. Ei înalta greoiu pe drumurile nebătute ale preriilor. Fără de veste, se auzi comanda:

— Stai!

Acest ordin fusese dat, cu o voce energică un bărbat foarte înalt, cu postul unui vechiu călăreț, în vârstă ca de 50 ani și călare pe un cal, a căruia statură era în proporție cu a călărețului.

Nu unul batalion de soldați se adresase dânsul, ci unul singur negru, care conducea un chervan greoiu tras de patru catări voinici.

Colonelul William Magoffin era personajul, care dase acest ordin cu o voce resonantă. Dacă s'ar fi numit numai di Magoffin, s'ar fi mulțumit să zică: „Te rog, băte, oprește-te aci un moment“.

Dar' unul veteran al armatelor lui Jackson, vechile obiceiuri militare îi erau prea dragi, pentru-ca să le fi uitat într'o împrejurare oarecare. Ba nici nu putuse să se desobiceinuiască nici odată de vorbirea scurtă și energică, la care sunt obiceiurile soldaților din toate părțile lumii.

La sonorul „ho! ho!“ al conducătorilor cu fața arămie, catării se opriră deodată.

Un chervan de dinapoi făcu tot așa, precum și o trăsură cu doi cai ușori, slabi și nervoși. Doi alți cavaleri, cără călătoriau de fie-care parte a trăsuri, încă se opriră și numai decât șese bărbați pe jos, împingând înaintea lor vre-o douăsprezece oi sau vaci, trecură în fața caravanei.

Priveliștea aceasta nu este rară în preile Texasului, de oare-ce ni-se oferă de cătră o bandă de emigranți, care caută un sălaș nou.

Cu toate acestea, era foarte extra-ordinară (pentru a nu zice că se observă pentru prima oară) în districtul, unde se opriseră chervanele caravanei comandate de colonelul Magoffin: erau într'adevăr cele dintâi, ale cărei covălțire albe străluceau în mijlocul verdeții închis al ciudatei păduri, cunoscute sub numele de „Cross-Timbers“ din Texas.

Văzând numai pe conducătorii negri ai celor trei care, ar fi ghicit cineva că această grupă de

emigranți venia din Statele de Sud; se putea vedea și după culoarea arămie a bărbaților, care conduceau vitele din urmă.

Străinul indiscret, care ar fi rădicat covălțirele capului din fruntea caravanei, ar fi observat mai multe fețe de femei colorate, dela safranul deschis până la negrul de abanos; lângă ele stăteau câțiva copii, tovarășie obligatoare a oamenilor colorați și a ori-cărei caravane.

În cea din urmă trăsură, mai luxoasă și pe arcuri mai solide, se aflau două fete cu fețe palide, drăguțe și grațioase: era ușor de recunoscut, că sunt două fete bine crescute.

Dintre cei doi cavaleri, care în timpul călătoriei se ținuseră la ușile trăsuri, unul era de statură foarte înaltă, cel puțin tot atât de înalt și de voinic ca și colonelul, deși cu un exterior mai aspru și de o înfățișare mai grosolană, ceea ce însemna un inferior.

Celălalt era un tinăr, abia de douăzeci de ani, ale cărui trăsături aveau un aer de familie cu ale șefului caravanei.

Intr'adevăr era nepotul său.

Cele două fete, care ocupau singure trăsura, una era fika colonelului și se numia Tennessee Magoffin, cealaltă era vara acesteia și se numia Luiziana.

Aceste anume pot părea ciudate Europeanilor. De aceea ne grăbim a explica cetărilor noștri, că este un obicei destul de răspândit în Statele din Sud-Vest, ca și în acele din Sud-Ost, ca fetele să poarte numele Statului de origine, adică spre exemplu: Carolina, Virginia sau chiar Florida.

(Va urma.)

Și fiind odată incurat cu scopul, ce-l urmăresc, ar trebui, să ne dăm seama despre aceea, că ce anume trebuie să facem, ca să paralizăm acest atac? Și care ar trebui să fie ținuta noastră, pentru a nu le mări de loc speranța realizării țăntei lor?

Guvernele au făcut fel și fel de legi pentru maghiarizarea noastră. Și în cât acestea s'au constatat de insuficiente, a recurs la alt mijloc, la cumpărarea de suflete. Aceasta o urmărește guvernul chiar prin ajutorarea preoților. Aci banul se folosește ca mijloc pentru ajungerea scopului mârșav: maghiarizarea. Nu mila, nici dragostea, cu atât mai puțin dreptatea i-a condus pe ei la votarea ajutorului. Aci i-a condus numai gândul, ca să dea puțin și în schimb, să capete mult: capul popoarelor nemaghiare pe tipsie.

Poporul român, afară de jertfele, ce le aduce pentru susținerea patriei, mai are să suporte pe umerii lui și sarcinile susținerii bisericii și a școlii. Aceste însă apasă peste măsură umerii lui. Așa îl îngreunează, de nu poate răsplăti munca conducătorilor și luminătorilor săi în proporție cu munca, ce o desvoaltă în interesul lui. Și guvernul e în curat cu aceasta. Și fiind în curat, n'a venit să tindă mâna de ajutor, după-cum ar pretinde-o aceasta dreptatea, ci s'a folosit de strâmtoarea în care se află și cu ajutorul banului, să pună pe conducători în serviciul maghiarizării, ori cel puțin să-i facă imposibili, de a se pune în fruntea poporului, când e vorba de apărarea drepturilor sale.

Alegerile din acest an au dovedit, că guvernul a lovit încât-va cuiul în cap. Deși nu tocmai pe tocmai, totuși a făcut o mare daună neamului și o spargere în rândurile luptătorilor. Rapoartele după câmpul de luptă, întăresc tristul adevăr.

Înțelegem și cunoaștem fie-care starea preoțimii și învățătorimii noastre. Înțelegem și cunoaștem chiar și starea, în care se află ei, când se pun la luptă cu puternicii zilei. Toate le înțelegem și știm. Știm însă și aceea, că soarta noastră e legată de soarta poporului. Și odată poporul român șters de pe harta Ungariei, de sigur, că am dispărut și noi după orizontul lumii românești! Lupta pierdută de el, înseamnă perirea noastră.

În sărăcia noastră banul e un bun sprigin. Ce folos însă avem de el, dacă în schimb ni-se cere a jertfi, ce avem mai scump și mai nobil în sufletul nostru? Care poate fi liniștea sufletului nostru, când știm, că masa bogată, ce ni-s'a întins, trage după sine perirea neamului, ori cel puțin ținerea lui în cătușele întunecului? N'ar fi mai bine a trăi pe lângă o masă mai simplă, dar cu conștiința curată? Căci, în fine, ce să facem, dacă aceasta ni-e soarta noastră?

O învingere cât de mică, produce curaj în învingător. Desperarea însă pierde lupta. Deci prin ținuta noastră, să nu lăsăm nici un pic de speranță în sufletul lor, de a ne răpi neamul cu ajutorul banului. Terenul trebuie luat de sub picioarele guvernului prin abnegațiunea noastră. Argintul lui Iuda să nu ne poată captiva în nici o împrejurare. Căci înălțându-ne pe acest pedestal

al chemării omului pe pământ, scopurile sale le va afla guvernul de nerealizabile și va depune lupta, pe care o va afla de ne-realizabilă, ba chiar dezastruoasă.

Lucrarea guvernului e pusă la cale după un plan bine întocmit. Căci, prin argintul dat, în locul prim voeste separarea poporului de către conducătorii săi firești, spre a-l putea mai ușor maghiariza. Și în momentul când i-a succes aceasta, va abandona preoțimea, ca pe nește unelte ne-folositoare! Și apoi în acest caz unde e vaza și autoritatea preotului? Unde e ambiția sa de conducător? Unde-i iubirea de neam și biserică? Și apoi unde e iubirea de chemarea sa?

O legătură firească leagă preoțimea noastră de popor. Și legăturile acestea sunt cu mult mai tari, ca arginții lui Iuda să-i poată despărți și lăpăda de neamul lor. Înțeleg majoritatea preoților. Zic majoritatea, pentru-că, din nefericire, s'au aflat uniți dintre ei împreună cu învățătorii lor, cari s'au făcut coadă de topor cu ocaziunea alegerilor din ast an. Și și mai dureros e, că au comis acest păcat strigător la cer chiar și persoane puse în fruntea tractului, a căror menire ar fi de a sări, în mijlocul luptei, pentru apărarea poporului, care li-a dat viața și îi și susține. S'au lasat seduși și ademeniți de lucruri trecătoare, necinstindu-se pe ei nu numai înaintea semenilor și a neamului lor, dar' chiar și înaintea acelorora, în a căror serviciu s'au pus, spre dauna și demoralizarea neamului!

Că cei dela putere voesc perirea noastră ca națiune, nu mai încapă îndoială. Și ca să scăpăm de acest rău, trebuie deschisă lupta pe toate terenele legale și încă cu vizirul deschis. Cel-ce altcum lucră, comite cel mai mare păcat și merită disprețul și urgia neamului!

Învăț. I. G.

Raportul dintre preot și învățător.

În numărul 32 al „Tribunei“ a. c. un anumit „C.“ scrie un articol cu titlul de mai sus, la care am a observa următoarele:

Raportul dintre preoții și diecii din bătrâni era mai bun, de cât cel dintre preoții și învățătorii de azi cu atâta hălam de carte, toți erau fiți ai bisericii și să năvăleau între sine în viața numită patriarhală, nu umblau după coordonări și subordonări și ne-au făcut mari servicii.

Nu sustă că preoții de azi ar fi aroganți, au fost și în trecut și vor fi și în viitor modesti și mai cu ambiții, atari oameni au fost și vor fi și între învățătorii, de oare-ce aceste calități sau însușiri nu stau în legătură cu poziția unui sau altuia, ci sunt însușiri înăscute, personale cari nu se pot lecul și cari nu merită să ne ocupăm de ele, de oare-ce e greu să se cunoască omul pe sine.

Nu e adevăr că învățătorul de azi să înalță pe conta și în detrimetului preoțimii, sau că avântându-se învățătorii, preoții ar pierde din autoritatea lor.

Dacă „C.“ e pedagog, foarte greșește susținând așa ceva.

Preotul e un slujbaş ca nimenea altul, căruia nimenea nu i poate nici adăuga nici detrage din autoritate, ba nici că se poate compara cu alt neam de dirigători, nu ca aceștia să-l micșoreze.

De altcum pe fie-care îl înalță sau degradează conduita sa.

Cutare preot ar fi zis că nu ține demn pe nici un învățător să steie la discuție cu el, în nici un ram de știință, cu greu cred să se fi

esprimit astfel, poate va fi zis că cu „C.“ discută, dar nici într'un caz de aci nu poate face concluziune la întreaga preoțime, de oare a fost cred eu un caz special.

E regretabil însă că raportul de coordonare dintre preot și învățător nu se poate ordona prin legi speciale bisericești, cu atât mai puțin se poate impune, acest raport urmează de sine în anumite locuri și la anumite timpuri; și în timpul acesta i-se va da cesarului ce-i cu pete, dar și până atunci să nu ne preamim înșine, de oare-ce ori cât ne-am rupe deocădată preotul rămâne preot, învățătorul învățător atât de facto cât și în fața lumii, pe la toată sapiința unuia sau altuia.

Cu toți însă să dam lui Dumnezeu ce este Dumnezeu și să fim bine.

Preotul

Adunarea generală a Asociațiunii

Privitor la ținerea adunării generale acest an a Asociațiunii, în numărul următor al „Transilvaniei“ cetim următoarele:

31. (195—1905). Secretarul I. în urma sarcinării primite prin deciziunea Nr. 195/15 Octombrie a. tr. de a înainta o propunere pentru designarea locului proximei adunări generale, raportează, că la adunarea generală Timișoara Asociațiunea a fost invitată pe anul 1905 de către despărțămintele Alba Iulia, Brașov și Sibiu, și că adunarea generală credințat Comitetul central cu designarea dintre acestea trei localități.

Având în vedere, că până la vară Muzeul va fi pe deplin terminat, și că organizarea lui festivă s'ar putea face în conștințele cele mai potrivite cu ocaziunea unei adunări generale, propune ca membrii Asociațiunii să fie convocați în anul curent la Sibiu.

Spre a da inaugurării Muzeului o însemnată mai mare și un caracter mai festiv și în scopul de a face un bun început cu organizarea Muzeului și spre a remarcă că și importanța acestuia ca focal cultural al tuturor Românilor din țară, — propune ocaziunea proximei adunări generale:

1. Să se aranjeze o expoziție etnografică și istorică-culturală cu conlucrarea tuturor părțămintelor Asociațiunii și

2. Să fie invitate și alte societăți culturale de a ține adunările lor generale în Sibiu pe timpul expozițiunii.

Adunarea generală să se țină în luna august, când Asociațiunea va putea dispune de localitățile școlii civile de fete.

După prima ședință a adunării să se deschidă expoziția, care întocmai programă prealabilă prezentată de secretarul I, să se adăpostească în etajul I al Muzeului în localitățile școlii civile de fete și să fie deschisă cel puțin 10 zile.

În decursul acestui timp secțiunile filologice-literare să țină în sala muzeului ocaziuni festive și să aranjeze o serie mai mare de lecturi publice cu proiecțiuni.

Mai departe să se aranjeze în palatul muzeului sub durată expoziției concertele cursului Reuniunii de muzică din loc și reprezentații teatrale cu concursul Societății de fond de teatru.

Societățile culturale, artistice, economice și sociale, cari își vor ține adunările sub durată expoziției, li-se vor pune la dispoziție în mod gratuit localitățile trebuincioase.

Comitetul central, primind propunerea Președintelui decide:

„Adunarea generală în anul curent să se convoace la Sibiu pentru zilele de 6 și 7 August.

Invitățiile sosite dela despărțămintele Alba Iulia și Brașov se vor considera în vigoare.

Cu ocaziunea adunării generale să se organizeze o expoziție etnografică și istorică-culturală cu conlucrarea tuturor despărțămintelor Asociațiunii; expoziția se va adăposti în

Dr. VICTOR D. GRAUR

medie universal, profesor calificat de școale medii p. studiul higienei.

Institut de dantură medicală și pentru tehnica de dinți.

ARAD, Piața Andrassy Nr. 22, etagiul I., vis-à-vis de casa comitatului.

Tractament special al durerilor de dinți și a boalelor de gură totală și particulară conform diferitelor proceduri. Plombaj, cu sticlă, email, porcelan, amalgam de aur, și aur chimic. Operațiuni diferite la așezarea coroanelor de dinți. Coroane de aur conform indicațiilor specialiștilor savanți. Dantură fixă și mobilă, după sistem american. Tot felul de execuții de cauciuc. Dantură întreagă fără cerul gurii. Scoateri de dinți fără nici o

Am onoarea a atrage atențiunea onoratului public asupra

cafenelei „FIUME“

pe piața Libertății (casa Domány)

care să bucure de bună reputație și unde se pot câștiga în toată vremea mâncări calde, beuturi reci, cele mai fine vinuri, sticle, bere, șampanie și beuturi spirituoase.

Buffet rece. Deschis până dimineața.

Musică țigănească.

Se roagă protecție, cu stimă

Weinberger S. conducător.

Se caută subabonați pentru ziarele în loc și Pesta.

Abonament de cafea pentru dejun și cină se face cu prețurile cele mai estime.

Bijuterii, oroloage, aur călcat

și recușite de argint, seduli de amănetaie cumpără pentru prețurile cele mai mari ori le schimbă pentru obiecte noi

DEUTSCH IZIDOR

ciasornicar și giuvăeriu

A R A D, Strada Elisabiei
(Palatul minorilor.)

Isvorul cel mai cinstit de cumpărare de
bijuterii și oroloage.

Cele mai cu sic uniforme și articole pentru uniforme în prețurile cele mai moderate pregătește:

Braun János și Soțul

353 croșierii regimentului de cavalerie Nr. 12.

Strada Szalacz și Kőcsy 6.

Numoi pe scurt timp!

Noutăți de senzație!

Am onoare a înștiința pe onoratul public, că pe bulevardul Principele Josif (József főherceg-ut) Nr. 11

Am aranjat un atelier electric de fotografie pe hârtie

în care în decurs de 5 minute fac o fotografie admirabilă pe hârtie, pe care onor. public o poate lua imediat, cu prețuri fabuloase de estime:

1 fotografie vizit până la trei persoane 25 cr. (50 fil.)

1 grupă cabinet 50 cr. (1 cor.)

3 cărți postale cu fotografia 1 cor.

Solicitând vizitarea onor. public

Rămân cu deosebită stimă

Kohn Lajos

fotograf.

473

FISCHER KÁROLY

oricar de pânze pe drot, de împletituri de drot, de site și de funduri de drot de oțel pentru paturi.

ARAD, József főherceg-ut 8. szám.

Recomandă diferitele sale fabricate de pânză de drot (de aramă), fer și de pânză de drot suflat cu ține, care stă în deposit) mai ales pentru mări, fabrici și pentru puri economice, recomand de asemenea sitele pentru ciule ventilatoare Bacher.

Pregătesc împletituri de drot pentru îngrădit grădini, parcuri pentru gâni și paturi de salbataciuni, construiesc (potreacuri) de ales petricele, zăp și carbuni de peatră scopuri de zidire, de mine, de grădinarit, grilaje pentru stre la pivnițe și magazine, receptori de schitei pentru mări la locomotive și de fabrică.

230

Funduri de drot de oțel pentru paturi,

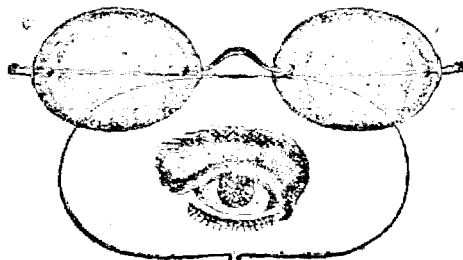
pentru putința de a se ține curate sunt foarte recomandate. Diferite site de păr, fer, oupru (aramă) și mătasa, mări pentru tabac și site pentru cernut, precum și tot felul de obiecte neînșirate aci se pregătesc și construiesc în calitate cea mai bună pentru prețuri moderate.

Foarte importanți pentru toți, cari poartă ochelari!

e Diaphragma și ochelarii noi — perpha ai lui RODENSTOCK fără reflex din fabrica de articole a lui G. Rodenstock din München

Fără vreme!

Sticla de cristal, omogenă foarte străvezie.

Fără vreme!

Lipsiți cu totul împărăsierea neplăcută deasă a ramei sticlei.

Cei mai buni și perfecți pentru vederea curată și pătrunzătoare, pentru erutarea și menținerea forței vizuale.

557

Singurul reprezentant în Arad și jur

Samu I Dick

orologier și fabricant de articole optice. Colțul Străzii Ioan Weitzer.

Prăvălia de monumente a lui Iosif Menrath

Arad, piața Boros-Béni Nr. 2.

Aduc cu stimă la cunoștința on. public, că din 1 Februarie a. c. am luat prăvălia de monumente a lui Menrath și văd. Frank și voi conduce-o deacum sub firma:

MENRATH IOSIF

Deoarece-mi-a succes a-mi tine muncitorii cari lucrău la aceasta firmă dela înființarea ei și savârșit totdeauna lucru punctual și bun ast-fel sunt în poziția că și deacum voi pute corăspunde comandelor cu cari mă onorează on. public. — Vă rog dar a mă onora cu comande și a-mi da ocașie să vă conving despre activitatea mea conștiințioasă și promptă.

Cu stimă:

Iosif Menrath

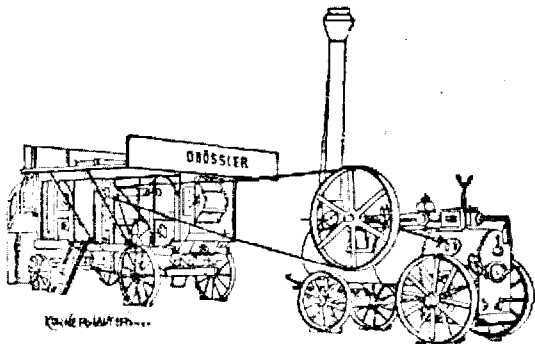
Arad, piața Boros-Béni Nr. 2.

Carol Drössler

fabrică ces. reg. de mașini agricole.

Budapesta, VI. Váci körút 59

transportă automobile, locomotive cu vapor, grăpă de vapor, imblăcece cu vapor, imblăcece de mână și (jărgányos) motoare de ulei crud, montează mori și tot felul de mașini agricole.

Marfă solidă, pe lângă condițiuni favorabile de plată. —

Se trimit cataloage de preț și cheltueli gratuit.

Se caută agenți.

490

BANI

pe proprietăți de pământ, case până la 60—70% a valorii nominale cu amortizație de 5—62 ani.

Conform sumei împrumutate pe lângă 4, 4½, 5%.

Credit personal pe seama oficerilor, pensionarilor și funcționarilor.

Convertirea de datorii cu procente mari.

Împrumut anticipativ nu este.

Szathmáry Dezső

440

institut de împrumuturi de bani.

— ARAD, Strada Deák Ferenc Nr. 33. —

(edificiul camerei avocațiale).

— Agenți se acceptază. —

Am onoarea a aduce la binevoitoarea cunoștință a m. on. public, că pe **Strada Weitzer János Nr. 19**, casa Doamnei văd. Dr. Petkó, am deschis un

atelier de tapiserie și înfrumșetare

corespunzător întru toate cerințelor de azi.

După o experiență de mai mulți ani câștigată prin prăvăliile de acest fel în Arad, precum și în urma legăturilor mele cu cele dintâi fabrice, am ajuns în poziția plăcută, să satisfac pretensiunilor celor mai înalte ale on. public în această privință.

Primesc arangierea completă de hoteluri, restaurante, după moda cea mai nouă, prompt și pentru prețuri culante; primesc renovări, reparațiuni și obducerea de biliard etc.

Rugând sprijinul binevoitor al on. public, rămân

502

Cu deosebit respect:

SZILVÁSY ISTVÁN, tapiesier

Indreptări de bluse se efectuează la moment

**Casă de bluse și
atelier pentru confecționarea
de haine femeestii**

Piața libertății 20. (Palatul contelui Nádasdy)

Recomand atelierul meu pentru confecționarea de haine femeestii binevoitoarei atențiunii a on. public de dame.

Cu deosebită stimă

Koszilkov József.

437

Comande din provincie se efectuează prompt

Nicodim Vanc

prăvălie de coloniale și delicatose.

ARAD, Strada Széchenyi (casa Neuman)

Am onoarea a aduce la cunoștință onoratului public că în Strada Széchenyi am deschis

o prăvălie de coloniale și delicatose

corespunzătoare cerințelor timpului modern.

Am stabilit în deposit tot felul de cele mai bune coloniale, becuri, țesături și streine, cealuri, prăjituri pentru ceai (Cafos veritabil) mare asortiment cu delicatose, cașuri, mezeluri ș. a. m.

Când cer protecția onor. public îl asigur despre serviciu punctual și

Cu deosebită stimă

Nicodim Vanc

Arad, strada Széchenyi (casa Neuman)

543

In Ungaria de sud.

Cea mai mare prăvălie

de haine gata pentru dame, copii și fetițe.

Recomandă magazinul bogat asortat:

Bluse de delen francez fl. 2.

Bluse de lână pentru seară teatru și ocazii . . . 2.

Bluse de șeviot engleze în toate colorile . . . 3.

Negligeuri, fasonul și stofele cele mai eleg. dela . . 3.

Rochițe de copii de stofă și de spălat

Șorțe de clot pentru copii și mașă

Rochii de stradă și plimbare fason elegant

în toate colorile de stofă 2.

Albituri de dame și copii în asortiment mare.

Jupoane de clot dela 1 fl. 50 cr. în sus.

Bluse de mătase și braziere în mod. cele mai noi origi.

În vitrina zilnic expoziție de încredințările de curând

Solicitând binevoitorul concurs al onoratului public

Winternitz Jenő,

532

Piața Libertății 3. (Casa Dr. Reisinger.)

AVIS!

Am onoarea a aduce la cunoștință distinsului public din Arad și provincie, că mi-am aranjat perfect afacerile și pot continua cu toate puterile

meseria mea de zidărie

deoarece în decursul celor 21 de ani de activitate am sine stătătoare, lucrările mele au fost primite cu mulțumire și satisfacție — îmi iau libertatea a solicita mai departe protecția On. public — asig. dinainte și de aci înainte mă voi nisui să căvărșesc orice lucrare de zidire ce mi-se încrede, cu aceeași seriositate și conștiințiozitate.

Iau în întreprindere orice zidire noi în orice formă, modificări și reparații după planul și prețul stabilit. Mi-am deschis cancelaria în Str. Leiningen Nr. 1 și rog pe On. public să mă protejeze.

Cu distinsă stimă

Weszely J. Pál, tâmplar.

Condițiunea principală a

FRUMSEȚEI

este, ca fața și mâinile să fie fine, ear în scopul acesta mijlocul cel mai potrivit este

Crema-Gyöngy

care este cu desăvîrșire inofensivă și face pelea fină de loc după o singură folosire.

În urma unei folosiri îndelungate mitesserii supărăcioși, alunițele și petele de ficat dispar.

Prețul un borcan 1 cor.

Săpun la Crema-Gyöngy 1 cor.

Gyöngy-Créma pudor 1 cor.

Se poate comanda dela:

farmacistul HAUER LAJOS.

A R A D, Pécskai-ut.

287

Nou magazin de mobile în Arad.

Szabadság-tér 17. szám.

Am onoare a aduce la cunoștința p. o. public, că azi am deschis în Arad un magazin de mobile sub firma improtecolată a lui

FISCHER J.

care magazin este filiala magazinului de mobile din Timișoara, existent deja de 28 ani.

În urma principiului meu, a experiențelor mele multiple câștigate și a capitalului de circulațiune suficient mă aflu în poziția plăcută să satisfac tuturor cerințelor on. public pe deplin.

Când îmi iau voia a recomanda noua mea între prindere prețiosului sprigin al on. public, promit că voi nisui să binemerit de încrederea binevoitoare a on. public prin serviciu prompt, prețuri culante și marfă indigenă de calitate inexceptionabile.

312

Cu deosebită stimă:

FISCHER J.
măestru tapesier.

Tot felul de reparări ce cad în asta branșă, se efectuează atât în loc, cât și în jur cu punctualitate și prețuri moderate.

S'a deschis! S'a deschis! S'a deschis!

Unde s'a deschis? Ce s'a deschis?

În Arad, pe piața Andrassy, în palatul Minorităților, în parter și în localitățile Mezzanin, pentru marea comitate a damelor din Arad și provincie; cea mai mare, mai cu gust arangiată și foarte bogată provăzută

filială de haine pentru dame și salonul de pălării

Am onoare a aduce la cunoștința onoratelor dame, că cedând dorințelor venite din mai multe părți, m'am decis să deschid o filială, care am arangiat-o astfel să corespundă celor mai pretensioase cerințe moderne și așa am stabilit în deposit astfel de produse cari constau nu numai din modele originale de Paris și Viena ci sunt totodată și produsele mele.

Mare deposit de (Mirtus) cununii și roșuri pentru mirese, flori artificiale și buchete.

Când cu ocazia aniversării de mai mulți ani ai prăvăliei mele exprim mulțumita mea profundă onoratelor mele cumpărătoare, mă rog și pe mai departe pentru protejarea lor.

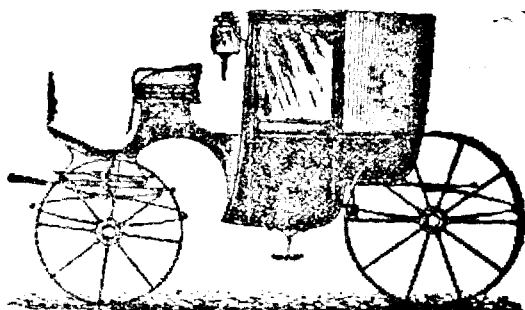
Cu profundă stimă:

525

LAZAR CZ.

Andrassy-tér, palatul Minorităților.

Tot felul de reparări ce cad în asta branșă, se efectuează atât în loc, cât și în jur, cu punctualitate și prețuri moderate.

Kováts és Thomay

fauri.

ARAD, Kossuth-utca 2 szám.

P. T.

Avem onoare a ne recomanda în prețiosul D-voastră sprijin prăvălia noastră de renume pentru construirea de trăsuri.

După experiențele câștigate 7 ani de-a rândul în fabrica de echipaje imp. reg. de curte a Fraților Kiber suntem în plăcuta pozițiune de a corespunde și celor mai extreme pretensiuni.

Fabricăm echipaje noi conform comunei primim reparări pentru prețuri estive și culante.

Trăsuri gata în deposit.

Preț-curent gratis și franco.

Cu deosebită stimă.

Kováts és Thomay
fauri.

345

Primul institut de artă sud-ungar pentru
— zidirea de altare, de sculptură și de aurit.
Temesvár-Józsefváros, vis-à-vis de claustru.

Atrag atențiunea prea onoratei preoții și a d-lor
curatori supremi bisericești, că în atelierul meu pre-
gătesc iconostase noi, altare, scaune episcopice și alte
aranjamente complete bisericești.
Pe iconostas pictez nouă
iconi de artă, afară de aceea
auresc și vâpșesc din nou ico-
nostase vechi. Primesc și vâp-
șitul de biserică. Trimit schițe
de plan gratuit. La dorința
călătorească la fața locului pe
spesele mele. Recomand icoa-
nele mele de relief, peatră ma-
sivă cu vâpșeală polichronică,
statue sante de 60—180 cm.
marim. *Madonna de Lourdes,*
Inima Mariei de 9 ani bogat
aurite cu vâpșeală polichro-
nică.

De present se pregătește
pe seama bisericii din Kes-
Mare: *Inima sfântă a lui*
Iisus și Madona de Lourdes
în înălțime de 160 cm.

De serviciu prompt și
echitabil îngrijește:

140—52

NAGY NEP. JÁNOS

Temesvár Jozsefváros, Bonndz-utca 6 sz. (casa proprie).

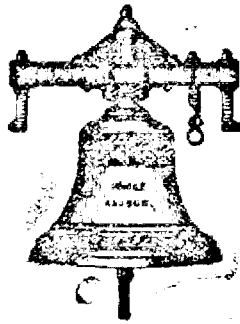
Friederic Hönig

Turnătorie, fabrică de clopote și metal,
arangeată pe motor de vapor.

Arad, strada Hákoczi Nr. 11-28.

S'a fondat la 1840.

**Premiat la 1890 cu cea mai mare
medalie de stat.**

Cu garanție pe mai mulți ani și pe
lângă cele mai favorabile condiții de plată
— recomandă clopotele sale cu patentă ces.
și reg. invenție proprie, cari au avantajul
că față cu orice alte clopote, la turnarea
unui și aceluiași clopot tare și cu sunet adânc
— se face o economie de 20—30% la
greutatea metalului.

Recomandă tot-o dată clopote de fer,
ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin-
a căror întrebuintare clopotele se pot scuti de crepat și
chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără ca să se
clatine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană
de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor
vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o supra-
solviere neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se
trimit gratis.

7 21—25

TIPOGRAFIA

„TRIBUNA“

ARAD, Strada Deák Ferencz Nr. 20.

Fiind arangiată din nou, bogat, cu literele cele mai moderne și cu rotațiune modernă, primește spre executare ori-ce lucrare
ce se ține de arta tipografică.

Broșuri, opuri, manuale, tabelări în ori-ce mărime, registre pentru bănci, invitări la petreceri și cununii,
plicuri, cap de scrisori, anunțuri funebreale, cărți de vizită, etc. etc.

⊙ ⊙ Executat cu gust fin, la timp și punctual, după sistemul cel mai nou. ⊙ ⊙

Cerem și pe aceasta cale binevoitorul sprigin al publicului românesc întru cât ar avea vr'o lucrare din cele mai sus
înșirate a trimite spre executare și a ne recomanda în cerc cât mai larg tipografia noastră.

Având în vedere și sacrificiile mari ce le pretinde ziarul nostru național, credem că va afla mai
lute răsunet acest anunț al nostru.

Telefon 50

uzeului și în localitățile școlii de fete a societății, va fi inaugurată la 6/19 August și va rămâne deschisă cel puțin până la 15/28 August.

Programa prealabilă, prezentată de secretarul I, se primește în principiu și se va sta în definitiv în ședința proxima.

Secțiunile științifice literare vor fi invitate și înăuntru sub durată expoziției în sala festivă a muzeei o serie mai mare de prelegeri publice cu proiectiuni și eventual o ședință festivă. De asemenea se va invita societatea pentru fond de teatru român a aranja în același timp producțiuni teatrale, iar Reuniunea de muzică din Sibiu va fi rugată a da concerte în sala Muzeei.

În fine se vor invita societatea pentru fond de teatru român, societățile culturale, economice și sociale din Sibiu să-și țină adunările generale sub durată expoziției, și îndeosebi Reuniunea de muzică, care va serba în anul prezent aniversarea înființării sale, va fi invitată să alege același timp pentru festivitățile ce le proiectează.

Pentru pregătirea expoziției și în primul rând pentru studiarea programelor prealabile, prezentate de secretarul I. și pentru stabilirea programelor definitive, care va avea să se prezinte comitetului central în ședința din Martie a. c., s-a instituit o comisiune specială, din care vor face parte membrii biroului, trei membri ai comitetului central și anume, domnii P. Cosma, M. Cristea și Dr. V. Bologa, 2 delegați ai Episcopatului Sibiu și câte un delegat al celor cinci secțiuni științifice-literale.

D'ALE ALEGERILOR.

Logos de la alegerea de deputat din cercul electoral al Dejiului.

La alegerea de deputat din cercul Dejiului s-a ținut în 13 Februarie 1902 au fost aleși baronul Mihail Drăghici. Acesta, ca să-și poată asigura reușita față de contrarul său Dr. Csizér Akos pe lângă prietenii lui maghiari și jidani din cerc au alergat susi pe la alegătorii Români din cerc. Știm, că poporul nostru mai ușor se încrede într'un nădrăre străin, decât la cel din neamul și sângele său — au alergat prin un frig mare din comuna cele mai depărtate de centru cum sunt Măgura, Chișineu etc. și așa au scos pe dl baron de deputat.

Alegerea a fost petiționată pe motivele „mitușă” și „promisiuni” lucruri ne admise în lege. Când s-a cercetat de lipsă, procuratura reg. de Dejiu a pus sub acuză peste 42 alegători în care afară de 2—3 domni și câți-va jidanași toți sunt români plugari. Pertractarea principala s-a ținut la trib. reg. din Dejiu în 2 și 3 Martie n. l. c.

Fiind prezent în tot decursul pertractării pentru orientarea On. alegătorii români fac cunoscut rezultatul procesului.

Din 42 acuzați au fost judecați 21 țărani români la câte una lună închisoare și 100 cor. amendă în bani, iar Alexandru Mica fost preot, etc. etc., de prezent primariu în Săn-Marghița (Szoldoboca) a fost judecat la 3 luni închisoare, 800 cor. amendă și la pierderea drepturilor cetățenești pe timp de 6 ani. N. Balog din Sibiu ciobotar la 2 ani închisoare și 500 cor. amendă în bani.

Între cei absolviți au fost 3 preoți români, medic și un avocat.

Iubiți alegători Români! Nu vă lăsați seduși străini de sunetul banului! Nu vă faceți votul convingerea negoț de vinzare, căci nu numai căci, dar e și călcarea de lege! Țineți umăr la ar și votați pentru candidații români — cari de neamul și sângele nostru și cari de signor mult vă vor ajuta decât câți-va cruceri străini pentru cari mai târziu puteți ajunge la închisoare ca și cei din cercul Dejiului.

Borhid, la 7 Martie 1905.

Unul.

NOUȚĂȚI.

— A R A D, 11 Martie n. 1905.

— Vidu sărbătorit în Bucovina. „Drapelul” serie: Din Suceava ni-se scriu următoarele: La concertul Reuniunii de cântări „Ciprian Porumbescu” de aici, aranjat în 4 Martie n., s-au cântat între altele și două compozițiuni de ale maestrului Vidu din Lugoj. Programul s'a început și s'a terminat cu câte o piesă de a d-sale: „Resunet dela Crișana” și „Resunetul Ardealului”. Emoțiunea ce au produs aceste două piese în numărul și distinsul auditoriu, este indescriptibilă. Dealtmătre, acesta este al doilea concert al tinerei Reuniuni, când se cântă compozițiuni de Vidu. La primul concert, dat în anul trecut, au triumfat „Logojana” și „Moartea lui Mihail Viteazul”. Reuniunea există abia de un an și ceva și în acest restimp a făcut progrese foarte frumoase. Membrii ei, ceva peste 30 la număr, sunt recrutați din cercul societății românească de aici mai bun și mai ales. Repertoriul este foarte vast și în el se află multe compozițiuni de ale lui Vidu și Dima. Dirigent este dl Severin Procopovici, profesor gimnazial, un bărbat cu extinsă erudițiune muzicală și după cât m'am putut informa dintr-o conversațiune privată ce am avut cu d-sa, are simpatie mare pentru creațiunile dlui Vidu. Mulțumirea publicului a fost perfectă și a aflat expresiune prin rostul păr. arhimandrit Balmos, care a felicitat pe dl dirigent pentru prea succesele prestațiunii ale corului.

— † Victor Popescu. Despre trecerea la cele eterne a fruntașului din Brașov întristată familie a dat următorul anunț funebrel:

Cu inima frântă de durere încunoștințăm pe toate rudeniile, amicii și cunoscuții despre trecerea din viață a iubitului nostru soț, tată, frate, unchiu și cumnat Victor Popescu avocat, care după scurte și grele suferințe, împărțit fiind cu Sft. Taine și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului azi Joi, în 24 Februarie st. v. (9 Martie n.) a. c. la orele 3 dimineața, în etate de 55 ani, și al 31-lea an a fericitei sale căsătorii.

Rămășițele pământești ale neuitatului și scumpului nostru defunct se vor ridica din locuința sa (strada Neagră nr. 31), și se vor conduce spre vecinicia odihni Sâmbătă, 26 Februarie v. (11 Martie n.) la orele 3 p. m., în cimiterul Capelei din Groaveri.

Fie-l țărna ușoară și memoria în vece neuitată! Brașov, 24 Februarie st. v. (9 Martie st. n.) 1905. Luisa Popescu n. Nasta, soție. Hortensia m. Percea, Iosif Popescu, inginer, Pavel Percea, profesor, ginere. Mircea, Marius și Livius, copii. Otilia m. Ghimbășan, Ioan, Mărioara m. Rășnovanu, Iulian, cassar la „Albina”, Eugenia m. Pinciu, Aurel, funcționar, în București, Lucreția m. Russu Șirianu, Elvira m. Paul, Augusta m. de Richard, frați și surori. Valeria Pop măr. Popescu, Victor Nasta, dir. de bancă Bacău, Ioan Rășnovanu, avocat, Câmpina, Nicolae Ghimbășanu, comerciant, Galați, P. H. Paul, fabricant, Câmpina, Emil Pinciu, funcționar la „Albina” Sibiu, I. Russu Șirianu, publicist, deputat, Albert de Richard, inginer, cumnată și cumnați și numeroși nepoți și nepoate.

— În mormântare. Ni-se scrie: În ziua de 2 Martie s. n. a. c. a fost înmormântat avocatul Ioan Cosieriu din Alba-Iulia. A avut o înmormântare din cele mai frumoase cu public mult chiar și din provincie. Sierul a fost petrecut cu familia sa. D-na Eufemia Cosieriu nasc. Cioban, de fiu și ficele sale: Cipiu, Alexandru, Maria măritată Biju, Lucreția, Veturia, și Septimia: de ginerii: Simion Blasiu, loc colonel și Nicolae Biju maior, de cătră alte numeroase rudeni, cunoscuți și amicii lui toți, după-cum s'a convenit acestul bărbat care s'a bucurat în Alba-Iulia de stima și respectul conlocuitorilor săi fărăosebire de confesiune și naționalitate și a cărui viață încă din tinerețe a fost supusă la multe probe și suferințe, după absolvirea studiilor a pășit pe cariera juridică, și mai întâiu în așezat în Baia-de-Criș ca asesor, după aceea tot în Baia-de-Criș ca jude la tribunal, mai

târziu făcând cenzura, s'a așezat ca avocat în Alba-Iulia locul său natal, unde a fost zelos și activ apărător pentru drepturile concetățenilor săi, până în anul 1891 când lovit de un morbo incurabil — timp de 14 ani a pătimit în suferințele sale, cari l'au făcut să părăsească această viață în etate de 67 ani după 37 ani al fericitei sale căsătorii.

— Hotelul „Palatin” în mână românească. Unul dintre cele mai vechi hoteluri din Arad „Palatinul” ce s'a bucurat totdeauna de preferința publicului românesc, va trece curând în mână românească. Pe cum suntem informați, l'a luat în arandă dl Atanasie Pașca, din M.-Radna, cunoscut de om harnic în specialitatea aceasta.

— Mulțumită publică. În numele comitetului și sinodului parochial mă simt dator s'aduc mulțumita și recunoștința noastră mult onoratului domn Iosif Dengl, locuitor în Arad și mare proprietar al nostru, cunoscutul și mai dinainte de un mare mecenat și binefăcător, donând orașului său natal o fundațiune de stipendii de 70—80000 cor. — ne-a surprins pe noi cu un dar de 300 cor. pentru cumpărarea unui ceas în turnul bisericicii, care sumă a depus-o la institutul „Victoria”.

Pentru darul acesta, comitetul și sinodul parochial din Seciani, volându-i mulțumită protocolară îi aduce mulțumiri și pe calea aceasta Ioan Damșa, parohul Secianilor.

— Tragedia unui tânăr iurist. Danil Nagy fusese la Cluj să-și depună doctoratul. Cu trenul de Joi era să se întoarcă acasă în Szombathely, unde era practicant de tribunal. Era în cupeu de clasa II. cu doi oficeri, un oficiant de postă din Oradea și o bătrână damă. La început s'a purtat foarte prietenește. Dar când a părăsit trenul stația din Hunedoara, să scoală repede, sare ca mușcat de șarpe și strigă:

Cul îl e scumpă viața, voi coloneli, geandarmi, soldați la stânga! Panică se produse între concălătorii lui. Oficerii i-au poruncit să nu conturbe somnul altora, dacă a băut prea mult. Dar el striga în continu. Călăuzul au dus pe ceilalți în alt cupeu și pe el l'a lăsat singur. La Oradea, când poliția l'a dus în casa de nebuni era cu mâinile sângerate, cu fața abrențuită, spărsese toate ferestrele cupeului său. Pricina înnebunirii nu se cunoaște încă.

— Hymen. Dl Emanuel Barabos, comptabil la „Cassa de păstare” din Sasca-Montană își serbează azi cununia cu d-șoara Octavia, Veturia Stoica în biserica rom. gr.-or. din Abrud. Felicitările noastre!

— Nuntă în palatul sultanului. În palatul Ildiz s'a serbat splendid căsătoria principesei Naile, ficea sultanului cu Hicinet Aaril consilier de stat, fiul pașei Abdurman. Sultanul a fost foarte voios, a făcut cadouri bogate și a împărțit mai multe distincțiuni. Mireasa a căpătat zece milioane franci zestre în bani gata și o mulțime de mobile. Ea e de 22 ani. Hicinet e de 30 ani. Părechea tinăra s'a mutat în palatul împărătesc de lângă Bosphor. Emerele sultanului e un om cu cultură europeană, iar ficea-sa e adevărată artistă pe tereul muzicii și picturii.

— Strana. Cântări bisericești aranjate pe note de Trifon Lugojanu.

Acesta este titlul unei prețioase publicațiuni a destoinicului profesor de muzică, rituale și cant bisericesc, dela seminarul din Arad.

Cartea cuprinde în 127 pagini, peste 140 bucăți, glasuri, irmoase, tropare, pricezne, podbri, etc. pentru toate duminicile și sărbătorile și se poate procura dela autor, în legătură elegantă, cu prețul de 10 cor.

În loc de apreciere, eventual necompetentă, lăsam să urmeze aci escepte din prefața scrisă cu competență și convingător de însuși autorul, pentru a-și da seamă publicul de importanța și valoarea acestei publicațiuni:

„Cântarea, ca expresiunea cea mai puternică a sentimentelor inimii omenești, a fost introdusă în cultul dumnezeesc dela început, la toate popoarele... Sfinții Părinți, la sinodul VI ecumenic dela Trulla, au hotărât prin canonul 75, ca: „Cei-ce sunt să cânte în biserică,

OMNII

se pot îmbrăca favorabil numai așa dacă își procură hainele necesare exclusiv dela magazinul de stoffe pentru domni, unde se poate economiza 35%.

1. — Magazinul nostru de fabricații engleze din patrie și de Brunn.

MAGAZINUL ESCLUSIV de POSTAV de FABRICĂ A LUI

LEICHNER și FLEISCHER.

SPECIALITĂȚI de STOFFE ENGLEZE COLORATE PENTRU VESTE.

ARAD. piața Libertății 17. Cinci biserici. (PÉCS) Király u.

voim să întrebuințeze nici strigăte neregulate și nici să silească firea spre răcnire și nici să zică ceva din cele ce nu sunt proprii bisericii... „Deprinderea și îndeletnicirea ritmică în cântările bisericesti numai cât după auz, fără note muzicale, nu poate avea succesul dorit... Ca să dau elevilor posibilitatea cea mai ușoară de a-și însuși cântarea bisericească unisono, ritmic, și corăspunzător prozodiei limbii românești, am aranjat pe note cântările bisericesti cuprinse în acest volum... Schimbările, în aplicarea textului, le-am făcut, ca să aduc în consonanță accentul muzical cu cel prozodic, așa ca auditorii nu numai să audă ci să și înțeleagă cele ce se cântă“.

Cuprinde această prefață și istoricul desvoltării cântării bisericesti orientale, cu deosebită privire la noi Români de dincoace de Carpați.

— **Deputați șagălnici.** Ziarul parisian „Figaro“ povestește o întâmplare drăguță din dieta franceză. Se discutau amănuntele bugetului militar și a bătut tuturor la ochi, că deputați, căroră altă-dată nici că le păsa, ce se întâmplă acum ascultau și arătau interes față de cele mai amănunțite lucruri. Întrerupeau pe vorbitori, interpelau, așa că ședința s'a sfârșit la 8, nu la 6 ceasuri. În sfârșit s'a aflat taina lucrului: *Cochery*, fost ministru, președinte al comisiei bugetare invitase pe ministrul la cină la sine pe 8 ceasuri. Domnii deputați însă, cari n'au fost invitați, au lungit ședința. *Cochery* n'a putut să meargă acasă înainte de închiderea ședinței; toți se uitau la ceas. *Doumier*, președintele camerei, a voit de mai multe-ori să închidă discuția, dar' a fost luat în ris. În fine la jumătate la opt li-s'a părut, că e destul; au plecat. Și *Cochery* a putut să meargă; cina i-se răcise.

— **Ce epistole scriu soldații ruși!** Foaca rusă „*Iuvoie Obozrenije*“ scrie: Am primit forma unei epistole cătănești. Soldatul trebuie să scrie numai numele părinților, rudelor, prietenilor, locul, unde e, și epistola e gata. O așa epistolă arată, ce treburi fac oficiile superioare și cu inimile bieților soldați. Forma epistolei e următoarea:

Scumpii și iubiții mei părinți, tată... și mamă! Fiul vostru... vă salută și cu dragoste vă scrie și dorește, că bunul Dzeu să vă dea multă sănătate. Dați-mi binecuvântarea voastră, scumpii mei părinți. Salut pe bunicul... și bunică... și le doresc și lor sănătate, mai salut pe nenea... și pe surioară... și pe unchiul... și pe lelița... și pe cumnatul, pe toți îi salut și le poftesc, ca Dzeu să le dea sănătate. Mă grăbesc a vă spune, că cu ajutorul lui Dzeu trăesc și că-s sănătos. Acum suntem la... Vremea e... Dintre cunoscuții mei sunt cu mine... Adresa mea e... Nu puneți mărca pe scrisoare, fiindcă aici vine de giaba. Îi cade bine omului, când aude ceva de acasă. Rog pe Dzeu să vă dea sănătate. Fiul vostru...

— **Diletant, mort de intoxicație de sânge.** Tăranii din Szölös aranjaseră într-o cârciumă o reprezentare. Diletantul *Vendel Stribula* a trebuit în decursul reprezentației să sară peste un gard. Un cui i-a intrat însă în partea inferioară a trupului și a căpătat înveninare de sânge. Starea făcându-l a devenit din ce în ce mai rea, așa că după o suferință de câte-va zile a murit de înveninare a sângelui.

— **Candidatul fals la deputație.** Din Budapesta i-s'a scris lui „*Neues Wiener Abendblatt*“: Mandatul lui *Iuliu Markbreit* din cercul Vizocnei a fost petiționat. Între motive e unul foarte interesant: În timpul campaniei electorale adevărat un avocat simpatice cu numele *Keresztesi* a jucat rolul în locul lui *Markbreit* în mai multe comune. Alegătorii au votat cu *Markbreit*, socotind, că votează cu *Keresztesi*. Hotărîrea curiei va fi cu atât mai interesantă, cu cât legea curială nu cunoaște un așa cas. Noi suntem informați, că mai sunt alte motive cu droia; deci nu motivul acela e punctum saliens al petițiunii.

— **Sieriu în sala de bal.** Straniu incident s'a întâmplat la balul aranjat de presa din Lemberg mai zilele trecute. La bal a luat parte contele *Potocki*, contele *Sanislau Budeni*, cu un cuvânt elita societății din Lemberg. Cătră unsprezece ore, când petrecerea era la culme, au intrat în sala de dans mai mulți studenți, au adus un sieriu și l-au depus în mijlocul sălii cântând cântece patriotice. Scena a produs o impresie de nedescris. Poliția, care imediat a fost la fața locului, a scos afară pe studenții demonstrați;

pe mai mulți dintre ei i-a arestat. Demonstrația a produs mare senzație în întreg orașul.

— **Tragedia unei cusătore.** În Berlin acum câte-va zile s'a împușcat cusătoreasa *Elisa Fietz*, vrînd prin moarte să scape de jemiță. Ea adevărat a fost amoretată în un actor, care i-a cerut banii. Neavînd ea a furat postav din atelierul, unde lucra și a fost prinsă. Ca să scape de jemiță, s'a împușcat.

— **Mulți bani cruță orî cine comandă pansă,** albituri pentru domni și dame direct dela fabricanți. Adresa: *Kereskedelmi iroda*, Budapest, *Kerepesi* ut 65.

PARTEA LITERARĂ.

PRIMĂVARA LITERARĂ.

(Urmare și fine.)

Prin urmare, pentru fericirea personală a artistului, și pentru probabilitatea unei tehnice superioare — inconștientă, firește, în momentul creației artistice — e de recomandat fiecărui scriitor o cultură sufletească pe cât se va putea mai completă. Îmbrățișeze și universul dacă poate.

Înainte însă de a cuprinde universul, cel ce scrie în limba noastră și în mijlocul poporului românesc, cel cu atâtea înfățișări originale, de bună seamă își va opri ochii mai întâi asupra acestui popor, asupra faptelor și sentimentelor care deșteaptă vibrațiile cele mai ascunse ale sufletului nostru comun, ca neam deosebit de alte neamuri. Dacă așa a fost cu puternicul *Eminescu*, tot astfel va fi, probabil, și cu toți cei ce vor fi puternici ca dănsul. — Și așa nădăduim să fie.

Și de ce nădăduim să fie mult așa decât altfel?

Aci se ridică — pentru cine se ridică — problema superioară a însăși menirii unui neam. Dacă ținta supremă a vieții unui popor e aceea de a ajunge la o bună organizare a vieții vegetative, care să se manifeste printr-o stare economică înfloritoare, cu acela care împărtășește această opinie orî-ce discuție de interes ideal e de prisos. Despre *Omer* n'ai să vorbești cu *Tersit*.

Pot fi însă și alte păreri. În adevăr, o astfel de concepție feniciană, care pune scopul vieții numai în procurarea unui traiu material fericit pentru turma zoologică a bipezilor din granițele unui Stat, concepția aceasta ca și neamul și Statul care ar avea-o — nu merită, cred, nici o clipă de sacrificiu. De digestia plebei omenestii care ar trăi cu acest ideal mă interesez, cum nu mă pot interesa de cea ce vor paște erbivorele din *Sudan* peste suta sau mia aceia de ani. Pentru o astfel de pleavă zoologică, nici o minută de interes.

E o speranță însă, — pentru mine o siguranță. Din acest substrat etnic, plămădit așa de penibil în timp de aproape două milenii; din acest popor capabil de a simți armonii superioare și de a le înfățișa în forma neperitoare a artelor; din acest neam, după cum a ieșit *Eminescu* (olimpicul *Eminescu*), de bună seamă că vor mai răsări și alții... poate mulți alții. Dacă loteria absurdă a soartei ne-a condamnat să pierdem cu el o operă de un nivel mondial, poate va mai veni altul... și coroana de aur se va coborî cu supusa învoire a neamurilor și a secolelor, se va coborî poate pe creștetul unui geniu, născut din neamul nostru, scriind în limba noastră. Și cine știe — ca să mai pomenim și de alte arte — cine știe dacă urmașul cel mai apropiat al lui *Beethoven* nu va fi din neamul, unde se aude acum muzica primăvăratică a lui *Vidu*! Cine știe, dacă în țara unde au luat ființă pânzele lui *Gri-gorescu*... Cine știe...

Iată de unde vine tot interesul nostru pentru viitorul acestui popor: îi credem capabil, de a trăi printre celelalte neamuri ale lumii nu numai prin bună stare economică și știință, cea-ee este onorabil, dar și printr-o artă originală, ceea-ee este nemurirea însăși. Pentru cei-ee au acest gând, poporul nostru nu e deci o plebe zoologică gata de a fi plecată și îndemnată spre im tarea oricui, adică a oricărei mode străine; ci e ființă tanică a viitorului, înaintea căreia se închină toată viața noastră de azi. Ne plecăm noi, pentruca neamul nostru să nu se plece înaintea nimănui.

Iată de unde vine toată bucuria noastră, când vedem manifestările artistice cu caracter

specific românesc, — pe cele mai vechi și cele mai noi. E frumos trandafirul *Maréchal* și are toată dragostea noastră împreună cu trandafirii adevărați, orî în ce grădină ar fi el. Dar am fi nefericiți, ar fi păgubiți lumea treagă, dacă ar pieri de pe fața pământului trandafirul sălbatec, răsura dealurilor și a munților din care cine știe ce nobilă floare va ieși cu cerea vremii. — Poate mai nobilă chiar decât *Maréchal Niel*.

Iată gândul ce ne susține. Iată de ce ne tîm cu atîta drag la literatura care tînde să eniseze poporul și limba noastră. Limba nu e trî filologi; aceștia se servesc de o limbă scopuri mărunte (utilitare uneori), după-cum se vese toți oamenii în viața de toate zilele. Limba și poporul care o vorbește, nu-și câștigă totuși el decât ca o posibilitate spre opere de sau spre înalte idealuri istorice în cultura neam. Întău a scris *Omer* *Iliada*, și apoi mai târziu au venit filologii alexandrini să pună puncte și virgule. Și ar fi putut să nu vină odată; poporul grec, grație lui *Omer* și a sale literare, ar fi avut pentru totdeauna plenitudine să apară în istoria civilizației omenii.

Să nu ne fie deci teamă la urma urmei nici o rătăcire. Pot să se ivească din nou idei nuri spre vre-o modă, dar la acestea nu se pleacă decât cei slabi și neisprăviți. Multe se isprăvi; sufletele neisprăvite, nici odată. Numai că ele au o înfățișare așa de efemeră, vada pentru aceasta e primăvara literară, care durează și promite să dureze încă, în ciuda liniei celor oțeliți la suflet *Eminescu*, de scula din morți, ar fi, el, cel mai fericit, că luminata sa „candelă de aur“ a trecut în mână în mână, că poporul lui *Matei Bănuș* după cum îi zicea dănsul, își aruncă ochii departe, în zarea vremurilor viitoare, că în acest pământ, și în acest popor, va înflori tură cu adevărat originală.

Să nu ne speriem deci, și mai ales să ne supărăm pe cel cu infirmități morale. Căci din triumful din *Simfonia* a IX, cu îndim de „bucurie, scînteia divină, fîica a zeilor *Elyseu*“ să cuprindem cu brațele deschise cel veniți pe drumul înflorit al artelor izvoare cunoștința neamului nostru. Azi sunt puțin și mâine, dacă primăvara dăinuiește, vor fi mai o grădină întreagă.

Să nu ducă deci nimeni grija lor limbii și a sufletului nostru românesc.

Dreptul de suveranitate asupra suferinței unui popor și asupra limbii lui îl au simții și apoi marii cugetători. L-au avut în primul rînd *Omer*, iar *Alexandrinii* și maișii lui *Tersit* abia au pus pe icoi pe cel un punct sau câte o virgule. Atât.

S. M.

ECONOMIE.

Arad,

Piața din Aradul-nou.

Prețurile nu s'a schimbat în timpul zilei.

S'au vîndut:

600— 700	măști metrice grâu cor.	9.50
300— 400	„ „ cucuruz „	7.75
110— 120	„ „ mazărice	12.00
	de sămănat	12.00

Semnare nominală: secară;

„ „ orz;

„ „ ovăs;

Piața din Arad.

S'au vîndut:

780— 900	măști metrice grâu cor.	9.45
250— 300	„ „ cucuruz „	7.80

Semnare nominală: secară;

„ „ orz;

„ „ ovăs;

„ „ mazărice

Concurs. Tribunalul din Arad a organizat un concurs împotriva comerciantului de vin *Miksa* din Chișineu. Curator al masei a fost numit dl *Dr. George Popovici* din Chișineu.

Redactor responsabil: Sever Boen.

Editor-proprietar: George Niebu.

De aceea sufer cei mai
oameni, fiind-că nu se
esc de lecuirea boalei
când ar răuși. Iși
siesi bun serviciu, cel-ce
otdeauna la casă ceva
Un așa leac prea plăcut
faimă în toată lumea e

Feller Elsa-Fluid

care are o minunată influință la fe-
lurite boale, d. e. dureri de picioare
și mâni, amorteți, dureri de nerv,
și mușchi, reumă, ricală, dureri
friguri ș. m. d. 12 flacoane mici
ori 6 flacoane duble se trimit franco
de Eugen V. Feller spiter, Stubica.
Templom-utca (cott. Zagrab). 541

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

Important. Damele știu mai bine. ce
tant e a avea o față drăguță, ten sănătosă
iere, ce comoară înseamnă aceasta. ce prefe-
o damă frumoasă. A fi frumoasă e totuși
blemă, mare nu ajunge, de e cineva dră-
de posedă un exterior plăcut, feș și sim-
la temperament, lucrul cel mai important,
tenia tenului, care nu e pătat de pistruț.
d și rumen, Damale cunosc a astă regulii
muse, pentru ceea-ce se îngrijesc foarte de
terfesc bucuros ori-ce pentru arungerea
ținerea frumseții. Astăzi nu e taină, că sin-
umai laptele de castraveți, lapte curat en-
al lui Balassa e cel mai eficace, deja după
sire de 2—3 ori depărtează spușe, pistruți
șă lustru pielii, prefare tenul în o combi-
de albeață, rumeneală, fineță. O sticlă 2 co-
Să poate căpăta în spităria. Să trimit pe
de spităria. C. Balassa, Budapest Erzsébet-
ră, în Arad: Ca spităria lui Földes Kelemen
chiștiș Voitek și Weiss. 517

Un candidat de avocat cu pracsă pen-
conduce cancelaria perfect în stil
și maghiar să primește numai decât
ngă condițiuni favorabile în cancelaria
atului Dr. Mátyás Cázár, Sibiu, Strada
lui Nr. 11. 552

P o f t i ț i

magazinul meu, în care au sosit
oate noutățile saisonului de primăvară
și vară.

ierul de croitorie bărbătească al lui

Henric Schäffer

AD, Piața Andrassy. (Casa Bing)
Nr. telef. 208. 554

Heppes Béla

și-a deschis
cancelaria advocațională
Arad, strada Atzél-Péter nr. 2

Igaz
Sándor

clasornicar și giuvaergiu.

ARAD, Piața Libertății

Angă edificiul teatrului vechiu.

argint calcat cumpără p. prețul
mare de zi, ori schimbă pentru
alte obiecte de aur și argint.

Prăvălia de fer și deosebite instrumente

a
Fraților Berta
(Berta-Testvérek)

Arad, Andrassy-tér 3.
Telefon 386. Telefon 386.

Deposit bogat în fer și mărfuri de metal, în
diferite instrumente, în ferării pentru mobile
și edificii, cuptoare de fer de Nadrág și
Meiding de primul rang Mașine (sparher)
pentru bucătăriile de Olanda elegante, specia-
litate pentru economia de casă, dulapuri
pentru ghiță.

Arme Ferlah și Piper, puște pentru vânători:
Mopopol de vânzare a coaselor de oțel Ba-
rabás Béla și a pompelor de stropit contra
nenorosporei pe lângă o garanță de 10 ani,
Instrumente de verit etc.

Foarfece engleze, Solingene veritabile, pen-
șinuri și briciuri.

Deposit exclusiv „AHOI“

Pe seama ținuturilor sud-ungare uni-
cul deposi al lustrului de argint:
VENUS pentru cuptoare.

Comandele de provincie se efectuează pentru
prețurile ieftine de zi.

IOSIF HEGEDÜS

Cronometrar, Clasornicar și Giuvergiu
Arad, piața Boros Béni 10.

Magazinul societății din Ungaria a fa-
bricantilor Glashutten din Elveția. Exclusiv
singur. Clasornice cu precisiune. 550

Să păgu-
bește pe sine
Insuși, cel-
ce nu-și re-
stabilește
via cu viță

dela prima cultură de viță în Târnava

Proprietar: Caspari Frigyes Mediaș,
(com. Târnavei.)

Vița a fost adătată zilnic în decursul secetei din
vara trecută, cu 2 milioane litre de apă, prin ce
mlădițele s'au dezvoltat în mod ideal. — Catalog
ilustrat gratuit. 445

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARĂ.

1904 21 Februarie		1905 12 Februarie 19 Februarie	
ACTIV			
101110516	{ 70970516 Reserva metalică Aur. 46870488 30140000 " trate Aur. 19863000	68146012	66733488
3232022	Argint și diverse monete	3559921	3676701
48060078	Portofoliu Român și Străin	30907368	34830688
9953650	{ *) Impr. contra ef. publice 6378100 " " " " în cont curent 5409938	10614914	11788038
11999980	Fonduri publice	11999940	11999940
13839240	Efectele fondului de rezervă	14731258	14731258
1732546	" " " amortisarea imob. și material	1704546	1704546
5567592	Imobili	5638889	5638889
568224	Mobilier și Mașini de Imprimerie	568904	569109
304702	Cheltuieli de Administrație	219531	305933
81099825	Depozite libere	83041670	83451790
—	Compturi curente	28013225	23897311
16478220	Compturi de valori	16910041	16186985
293946595		276056219	275514676
PASIV			
13000000	Capital	12000000	12000000
18209715	Fondul de rezervă	19546217	19546217
2740900	Fondul amortisării imobilelor și material	2923784	2923784
174726780	Bilete de Bancă în circulație	158289940	157296720
294163	Dobânzi și beneficii diverse	254608	296165
81099825	Depozite de retras	83041670	83451790
4875212	Compturi curente	—	—
293946595		267056219	275514676

Scomptat 5%
) Dobânda 6%

Imprumuturi de bani cu amortisație

pe timp de

15, 20, 25, 30, 40, 50 și 65 ani

cu procente 4⁰/₀

**și și alte ipotece pe moșii și edificii până la cel mai ridicat preț
al valorii efectueșce:**

Herzog Sándor

(fost eficient de bancă)

Arad, Strada Ioan Weitzer, 15.

**Tot acolo sunt de vânzare sub prețurile cele mai fa-
vorabile casele următoare: în Lipót-u. 7, Pöltenberg-u. 20,
Kapa-u. 7a, Borona-u. 40, Keszoru-u. 20, Borju-u. 8
Edelspacher-u. 9.**